ที่ ทส ๐๓๐๖/๓๒๕๗

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ซอยพหลโยธิน ๗ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้ เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย แล้วรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เรื่องเดิม</u>

๑.๑ จากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก$PM_{2.5}$ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เกินค่ามาตรฐานตั้งแต่เดือนธันวาคมที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการจราจรโรงงานอุตสาหกรรม การเผาในที่โล่ง เป็นต้น ประกอบกับสภาพอุตุนิยมวิทยาที่ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ส่งผลในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ มีสภาพอากาศจมตัว อากาศปิด ลมสงบ ทำให้ฝุ่นละอองไม่กระจายตัว และสะสมในอากาศ

๑.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ โดยในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบร่างมาตรการฯ และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติต่อไป

๑.๓ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ๕ จังหวัดปริมณฑล กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองบังคับการตำรวจจราจร สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรมการขนส่งทางบก องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการแพทย์ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กรมควบคุมโรค กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมอนามัย กรมประชาสัมพันธ์ กรมอุตุนิยมวิทยา และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมการป้องกันและลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ และได้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ๓ ขั้น ประกอบด้วย

ขั้นที่ ๑...

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

ขั้นที่ ๑ ขั้นเตรียมการ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการสร้างความเข้าใจให้แก่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรุงเทพมหานคร และ ๕ จังหวัดปริมณฑล เพื่อให้ทราบแนวทางการดำเนินการ เมื่อพบปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ ๒ ขั้นปฏิบัติการ ซึ่งเป็นขั้นปฏิบัติการในช่วงเกิดสถานการณ์ฝุ่นละอองเกินมาตรฐาน

ขั้นที่ ๓ ขั้นฟื้นฟูหลังจากสถานการณ์ฝุ่นละอองได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนหรือ AfterActionReview/AAR เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

๑.๔ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานในฝ่ายตำรวจ ทหาร เร่งรัดกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

๑.๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยกร่างแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ในขั้นปฏิบัติการสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันที รวมทั้งกำหนดการยกระดับความเข้มข้นของมาตรการตามความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละออง เป็น ๔ ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ $PM_{2.5}$ มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
- ระดับที่ ๔เป็นระดับที่$PM_{2.5}$ มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

๑.๖ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ ซึ่งแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติการเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการ และขั้นหลังจากเกิดสถานการณ์โดยขั้นปฏิบัติการ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ สถานการณ์ระดับที่ ๑ หน่วยงานดำเนินภารกิจตามสภาวะปกติ สถานการณ์ระดับที่ ๒ ทุกหน่วยงานดำเนินมาตรการให้เข้มงวดขึ้น สถานการณ์ระดับที่ ๓ ให้ผู้ว่าราชการในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ โดยใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องควบคุมพื้นที่ ควบคุมแหล่งกำเนิดและกิจกรรมที่ทำให้เกิดมลพิษ.หากสถานการณ์เข้าสู่ระดับที่ ๔ เสนอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการ และให้จัดทำมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีต่อไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติงาน (ActionPlan) ที่จะดำเนินการในแต่ละระดับส่งให้กรุงเทพมหานคร เพื่อให้กรุงเทพมหานครจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการต่อไป ทั้งนี้ ให้กรมควบคุมมลพิษสรุปผลการประชุมนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป

๑.๗ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการ "สร้างอากาศดี เพื่อคนไทย และผู้มาเยือน"

๑.๘ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ

ตาม...

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษนำความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ไปปรับปรุงมาตรการระยะกลางและระยะยาว เสนอคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณาในรายละเอียด พร้อมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาต่อไปและมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นวาระเร่งด่วน ในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๒. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางและมาตรการที่ชัดเจนทั้งระยะเร่งด่วนระยะกลางและระยะยาวเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด และเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก($PM_{2.5}$)ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒)

๓. <u>ความเร่งด่วนของเรื่อง</u>

เนื่องจากในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ประสบปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) เกินมาตรฐานเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในช่วงเดือนธันวาคมถึงเมษายน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเสนอแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๔. <u>สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย</u>

แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๔.๑ <u>กรอบแนวคิด</u> แนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เป็นการแก้ไขปัญหาซึ่งจะต้องพิจารณาผลกระทบในทุกมิติ โดยเฉพาะผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน และไม่ให้เกิดความไม่สะดวกจากการใช้ชีวิตปกติมากเกินไป

๔.๒ <u>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u> จำนวน ๑๑ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๓) กระทรวงการคลัง ๔) กระทรวงคมนาคม ๕) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ๖) กระทรวงพลังงาน ๗) กระทรวงมหาดไทย ๘) กระทรวงสาธารณสุข ๙) กระทรวงอุตสาหกรรม ๑๐) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ๑๑) สำนักนายกรัฐมนตรี

๔.๓ <u>เป้าหมาย</u> "สร้างอากาศดี เพื่อคนไทย และผู้มาเยือน"

๔.๔ <u>มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน</u> เป็นการเตรียมการป้องกันและลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) แบ่งเป็น ๓ ระยะได้แก่ ระยะเร่งด่วน ระยะปานกลาง และระยะยาว ได้แก่

๑) มาตรการระยะเร่งด่วน ซึ่งเป็นช่วงที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและพบค่าเกินมาตรฐาน โดยได้มีแนวทางการปฏิบัติ ๓ ขั้น ประกอบด้วย

(๑) ขั้นเตรียมการ (ช่วงก่อนเกิดสถานการณ์ : กันยายน - พฤศจิกายน) เป็นขั้นตอนการสร้างความเข้าใจ ให้แก่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และ ๕ จังหวัดปริมณฑล โดยให้จังหวัดมีการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจวัดคุณภาพอากาศ เพื่อติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ และเตรียมพร้อมเพื่อสั่งการ หากปริมาณฝุ่นละอองในพื้นที่มีปริมาณสูงขึ้น

(๒) ขั้นปฏิบัติ...

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

(๒) ขั้นปฏิบัติการ (ช่วงเกิดสถานการณ์ : ธันวาคม - เมษายน) เป็นการปฏิบัติการช่วงเกิดสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) เกินมาตรฐานซึ่งได้ปรับปรุงแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในขั้นปฏิบัติการสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเคลื่อนไหวของสถานการณ์ฝุ่นละออง ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยได้กำหนดระดับการยกระดับความเข้มข้นของมาตรการตามความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละออง เป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสภาวการณ์ปกติ เพื่อควบคุมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑลให้อยู่ในระดับปกติ

ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) มีค่ามากกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่างๆให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่นๆ เป็นหน่วยสนับสนุนการดำเนินการโดยมาตรการในระดับนี้ได้แก่

- เพิ่มจุดตรวจจับควันดำเป็น ๒๐ จุดเข้มงวดตรวจสอบตรวจจับรถโดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพก่อนออกให้บริการและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดไม่ให้มีรถควันดำวิ่งโดยเด็ดขาด ห้ามจอดในที่ห้าม ลากและปรับรถที่จอดผิดกฎหมาย
- ปรับเปลี่ยนไปใช้น้ำมัน B20 ในรถโดยสารดีเซล
- เริ่มจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง B20 ผ่านสถานีบริการน้ำมันในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ
- เร่งรัดนำน้ำมันดีเซลเทียบเท่ามาตรฐาน EURO 5 (กำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm) มาจำหน่ายในพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ในช่วงเวลาวิกฤต
- ขยายพื้นผิวการจราจร งดเว้นกิจกรรมที่ส่งผลทำให้เกิดฝุ่นละออง
- ห้ามเผาในที่โล่งเด็ดขาด
- ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเข้มงวด
- สนับสนุนและแจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่หน่วยงานในพื้นที่
- การเฝ้าระวังและปฏิบัติการทำฝนเทียม
- ให้หน่วยงานภาครัฐพิจารณาการทำงานที่บ้านและขอความร่วมมือจากบริษัทเอกชนให้ทำงานที่บ้านเช่นกัน
- เข้มงวดตรวจโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันและควบคุมการระบายฝุ่นละอองเกินมาตรฐาน
- ขอความร่วมมือโรงงานอุตสาหกรรมดูแลตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพตรวจสอบสภาพรถบรรทุกทั้งขาออกและขาเข้าโรงงานหยุดหรือลดกำลังการผลิต
- ห้ามรถยนต์ที่มีมลพิษสูงสัญจรในพื้นที่กรุงเทพชั้นกลางและชั้นนอก

ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นหลังจากที่ได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้วให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีปัญหาฝุ่นละออง ใช้กฎหมายที่มีอยู่เข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชนเพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

ระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$)ยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นต่อเนื่องกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษ

๓) ขั้นฟื้นฟูหลังจากสถานการณ์กลับสู่ปกติ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนหรือ AfterActionReview/AAR เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

๒) มาตรการระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) เป็นการลดการระบายมลพิษและลดจำนวนแหล่งกำเนิด โดย

- ประกาศใช้มาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีกำมะถันไม่เกิน๑๐ppm
- พัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบ
- เร่งรัดแผนการเปลี่ยนรถโดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้เป็นรถยนต์ที่มีมลพิษต่ำ
- พิจารณาปรับวิธีการและปรับลดอายุรถที่เข้ารับการตรวจสภาพรถยนต์ประจำปี พิจารณาการเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า การลดภาษีรถยนต์ไฟฟ้า การซื้อ-ทดแทนรถราชการด้วยรถยนต์ไฟฟ้า และการจัดโซนนิ่งจำกัดจำนวนรถเข้าเมืองการพัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ เพิ่มพื้นที่สีเขียว พัฒนาศักยภาพท้องถิ่นในการดำเนินการติดตามการตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่ และการควบคุมเป็นระบบ Single Command

๓) มาตรการระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) เป็นการลดการระบายมลพิษและลดจำนวนแหล่งกำเนิด โดย

- ปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากรถยนต์ใหม่ให้เป็นไปตามมาตรฐาน EURO 6
- กำหนดให้มีการติดตั้ง Diesel Particulate Filter (DPF) ในรถดีเซลเพิ่มเติม
- ห้ามนำเข้าเครื่องยนต์ใช้แล้วมาเปลี่ยนแทนเครื่องยนต์เก่าในรถยนต์
- พัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบและครอบคลุมพื้นที่
- กำหนดมาตรฐานระบายอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมให้เทียบเท่า EU และ USA
- กำหนดให้เจ้าของ/ผู้ประกอบการที่มีการเผาในที่โล่งในพื้นที่ของโครงการหรือพื้นที่ครอบครองเป็นความผิดอาญา
- ส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้า
- ศึกษาความเหมาะสมในการสร้าง/ติดตั้งหอคอยฟอกอากาศขนาดใหญ่บูรณาการงานวิจัยด้านมลพิษทางอากาศเพื่อขับเคลื่อนระดับนโยบาย
- ปรับปรุง พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม (Clean Air Act)
- ปรับค่ามาตรฐาน $PM_{2.5}$ เฉลี่ยรายปีให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ WHO Interim target-3

๔.๕ กลไกการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ให้จังหวัดจัดตั้งศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) ในระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ โดยสั่งการตามกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อจัดการปัญหาปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$) เกินเกณฑ์มาตรฐาน ที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ และให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

๕. ข้อเสนอ...

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

๕. <u>ข้อเสนอของส่วนราชการ</u>

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก($PM_{2.5}$) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ
กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๖๑๑
โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๘๙
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์phunsak.t@pcd.go.th

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐